

CLOENDA DEL III CONGRÉS MUNDIAL SOBRE ELS DRETS DE LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

Auditori Winterthur (Barcelona), 19 de novembre de 2007

Autoritats, senyores i senyors, molt bona nit. En primer lloc, i com a president del Parlament, vull expressar la meva satisfacció per acompanyar-los el dia d'avui i adreçar-los unes breus paraules en aquesta cloenda del III Congrés Mundial sobre els Drets de la Infància i l'Adolescència. L'enhorabona, doncs, a l'Associació per a la Defensa dels Drets de la Infància i l'Adolescència, a l'obra social de la Fundació la Caixa, a la Universitat de Barcelona i a la resta d'entitats organitzadores i col·laboradores que han posat tot l'esforç i tota l'empenta en la celebració d'aquest III Congrés a la ciutat de Barcelona. També, evidentment, moltes felicitats als dos premiats, a Manuel Miranda i al Casal d'Infants del Raval, que han rebut un premi, com ha dit la Pepa, merescudíssim.

Els felicito pels resultats també d'aquesta trobada internacional, no tan sols perquè, de les sessions de treball, n'han sortit idees innovadores, projectes engrescadors, sinó perquè –i això és l'important– iniciatives com aquesta són positives per situar damunt la taula un debat que és absolutament necessari; que ho és a Catalunya, per descomptat, però que també ho és en moltes societats que no l'estan fent.

Necessari, en tant que ens cal entendre que, de la mateixa manera que hi comença a haver consens que cal actuar i ràpid, per exemple, per evitar els efectes del canvi climàtic –abans es feia referència a Al Gore; de fet, només cal llegir les conclusions de l'informe de l'ONU aprovat la setmana passada a València, que fixa les prioritats per a les polítiques de prevenció i certifica la mala salut de la Terra en matèria climàtica–..., doncs bé, igual com hi ha acord que cal actuar ja en aquesta matèria, també hi ha coincidència, consens que les noves realitats dels infants i dels joves d'arreu del món necessiten noves –ho remarco: noves– respostes institucionals, socials i polítiques, diferents de les que hi havia fins ara.

I remarco “noves” i “diferents”, perquè em fa l'efecte que és fonamental en tot el que vostès han parlat aquests dies i en el que hem sentit fa un moment des d'aquí a dalt.

I aquesta nova perspectiva amb què cal abordar els drets de la infància i l'adolescència també té a veure amb el fet d'escoltar de viva veu les seves propostes, les seves inquietuds, els seus somnis. És donar-los el dret a la paraula.

Aquest III Congrés Mundial, centrat precisament en aquesta qüestió, en la participació social de la infància i l'adolescència com a motor de la seva incorporació a la ciutadania activa, penso que ha aconseguit avançar en aquesta direcció. O dit d'una altra manera, l'escolta activa i el respecte del dret dels infants de ser tinguts en compte i de participar en la construcció de la seva plena ciutadania tenen, en aquest Congrés, un model exportable, si em permeten l'expressió, a d'altres trobades i reunions sobre la protecció i la garantia dels drets i les llibertats. És allò a què tan sovint es fa referència i que anomenem col·loquialment “predicar amb l'exemple”.

La seva aportació, per mitjà de l'organització dels congressos i de la tasca prèvia preparatòria, és molt important per posar els fonaments d'una societat més solidària i igualitària. El seu treball, sumat al d'altres entitats i institucions, contribueix –i ha de contribuir encara més en el futur– a fer que el món es comprometi de veritat en la protecció real dels drets humans.

Vostès, els quatre dies de treball del Congrés, han parlat de pobresa i d'exclusió infantil, de formació en valors, de discapacitat i dret a la igualtat, de violència i de discriminació, de treball i d'explotació infantil, de dificultats en la construcció de la identitat i en el creixement personal. Han debatut, doncs, sobre bona part dels perills actuals a què hem de fer front si volem construir un món més just i més adequat per als infants.

Però, sobretot, i això és el més interessant, han parlat de propostes en positiu, de com edificar societats basades en valors com la tolerància, la dignitat, el dret a l'educació, la cultura de la pau o la participació. Han marcat els objectius, els eixos clau sobre els quals cal incidir per educar els infants i els joves en la participació.

El futur passa per actuar sobre el present i, en especial, per la realitat present d'infants, adolescents i joves, que és ara quan configuren les escales de valors, quan posen les llavors dels somnis, és sobre el present que veuen i viuen que es construirà el futur dels països. Aquesta feina, si es fa i es fa bé, ens dóna millors perspectives per al futur d'infants i joves, en el sentit que se'ls donen coneixement i instruments per formar part de les societats de manera activa, per participar com a ciutadans de ple dret.

Si em permeten, els poso un exemple proper del treball que fem al Parlament amb els xiquets, les xiquetes i els adolescents, també amb els joves. Diverses vegades l'any fem simulacions parlamentàries. Ho fem amb estudiants de cicles formatius diversos, des de l'escola fins a la universitat. La idea no és altra que transmetre'ls el valor de la participació i la implicació en la seva societat, i que aprenguin també què fa i com funciona el Parlament, la cambra legislativa.

En faig esment perquè aquesta és una de les iniciatives en educació de les quals estic més orgullós, per l'esperit i la voluntat que desprèn, perquè pretén inculcar en els nens i adolescents que ser ciutadà implica drets, però també deures, i que la democràcia és més que un valor, és una actitud vital.

I relacionada amb aquesta idea, la democràcia no es manté per ella mateixa, no viu sola. La democràcia necessita la participació i la implicació de la ciutadania. La democràcia ha de ser, sobretot, exercida, practicada si volen, però feta i construïda cada dia.

Ens cal una democràcia guiada pels valors universals. Ens cal la democràcia com a solució. Ens cal, d'alguna manera, crear la consciència que la democràcia és la veu del poble i no el domini d'uns quants.

Acabo, i si m'ho permeten vull reforçar una última idea. Si compartim el mateix repte, si pretenem assolir unes societats i un món on els xiquets, les xiquetes, els adolescents i els joves puguin créixer en pau i en llibertat, si anhelem un món amb veritable igualtat d'oportunitats, hem de ser capaços de dotar els joves i els infants d'instruments i eines; hem de saber capacitar-los per al pensament i la reflexió, per desenvolupar un esperit crític cada cop més necessari que els permeti moure's amb llibertat en la societat de la informació.

I això cal fer-ho des de la transversalitat més absoluta, amb una perspectiva àmplia i ulls de present i de futur. Es parla molt sovint, darrerament, de la distància que hi ha entre la política, entre els polítics i la ciutadania, els ciutadans. Segurament que no hi han solucions miraculoses, segurament que estem parlant d'una circumstància fruit del temps, de les coses que s'han fet malament –no totes– i que ens han portat a la situació actual.

Doncs bé, un dels remeis, no l'únic però sí que un dels remeis, és creure precisament en els ciutadans del futur, i justament donar-los les eines perquè ells no caiguin en els errors en què segurament han caigut altres generacions, i comprometre's amb la cultura de la pau.

I això no vol dir parlar només de pau –parlar de pau és fàcil–, vol dir, efectivament, ser conscients que la pau es conquereix a l'escola, a casa, al Parlament, i –com ens deia abans Manuel Miranda– als pressupostos. I aquesta és la qüestió, la diferència justament és aquesta.

La cultura i la formació ens dona la capacitat de configurar i transformar les nostres relacions humanes. Tenim, doncs, al davant una enorme responsabilitat: promoure societats més justes i més lliures, on els xiquets, les xiquetes, els adolescents de tot el món tinguin les mateixes oportunitats de créixer com a persones, de formar-se intel·lectualment i de gaudir de la seva infantesa, perquè, efectivament, tots tenim records d'infantesa.

Moltes gràcies pel seu compromís amb els drets de la infància i la seva implicació. Moltes felicitats pels resultats d'aquest III Congrés, que han quedat recollits en la Declaració de Barcelona. L'haurem de tenir present, i molt present, i no s'hi val que es quedi només en paraules.

Desitjo que aquest document serveixi per desvetllar milions de consciències ciutadanes sobre la importància de la convivència pacífica i la cultura del respecte dels drets humans dels nens i adolescents de tot el món.

Moltes gràcies, de nou, i fins ben aviat.